

BOTANIKAI KÖZLEMÉNYEK

A KIR. M. TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT
NÖVÉNYTANI SZAKOSZTÁLYÁNAK FOLYÓIRATA

XIX. KÖTET.

1920—1921.

1—6. FÜZET.

Olvasóinkhoz!

Hosszabb szünet után szerény kiállításban és szerény terjedelemben újra útjára bocsáthatjuk a „Botanikai Közlemények“-et. Ennek a nekünk legkevésbé kedves késedeknek okait felesleges olvasóink előtt részletesen fejtegetni. Mindenki előtt ismeretese az az anyagi nehézségek, melyekkel Társulatunk és különösen szakosztályai állandóan küzdenek. A csekély tagdíj a mai minden igyekezetet és jóakaratot meghiúsító papiros- és nyomdaárak mellett még oly korlátozott terjedelmű folyóirat kiadására sem elegendő. Hogy ilyen nehéz körülmények között most mégis napvilágot láthatnak a „Botanikai Közlemények“, azt jórészt egyesek áldozatkész egyszerűségének köszönhetjük, kiknek névsorát és adományait itt közöljük:

	alapítvány	adomány
Ambrózy Lajos gróf, meghatalm. miniszter	400 K	600 K
Festetics Sándor gróf	1000 „	5500 „
Gombocz Endre dr. egyet. m. tanár.	—	1000 „
Kendeffy Lajos földbirtokos	400 „	600 „
Kleinkauf György földbirtokos	—	1000 „
Kovács Ferenc menekült óbecsei plébános	500 „	5000 „
Mauthner Ödön magnagykereskedő	—	1000 „
Magy. Orsz. Közp. Takarékpénztár	—	1000 „
Magy. Mezőgazdák Szövetkezete	—	1000 „
Rott Nándor dr. veszprémi megyés püspök	500 „	5000 „
Schmidt és Császár cég	—	1500 „
Szalai Gyula magnagykereskedő	—	400 „
„Terra“ magkiviteli r.-t.	—	200 „
Weisz Manfréd báró	—	500 „

Fogadják szakosztályunk támogatói a magyar botanikai tudomány nevében leghálásabb köszönetünket.

Folyóiratunk egyelőre csak oly szűk terjedelemben jelenhet meg, hogy az időt nem látjuk alkalmasnak arra, hogy

olvasóink elé új, jelenleg megvalósíthatatlan programmal lépünk. A rendelkezésünkre álló tért tehát elsősorban a növény-tani szakosztályban elhangzott előadások közlésére fogjuk felhasználni.

A „Botanikai Közlemények“
szerkesztősége.

Gombocz Endre: Adatok az újabbkori magyar botanika történetéhez.

III. közlemény.¹

Nagyajtai Cserey Farkas.

Cserey Farkas-ról a biografiák aránylag keveset tudnak. Fia volt idősb nagyajtai Cserey Farkas udvari tanácsos és referendariusnak. Bécsben 1773. október 28-án született és ugyanott halt meg 1842. dec. 25-én. A napoleoni háborúk idejében őrnagyi ranggal beállt a nemesi felkelő seregbe, de magában a hadjáratban részt nem vett. Fel van jegyezve róla, hogy igen művelt ember volt, hogy a botanikával mint műkedvelő ugyan, de szenvedélyesen foglalkozott és krasznai kertjét valóságos botanikus-kertté alakította, hogy a kolozsvári botanikus-kert eszméjét is ő pendítette meg és mint Kazinczy Ferenc legmeghittebb barátja, vele élénk levelezésben állott. Életrajzirói többet nem mondanak róla.

Még mikor a pesti botanikus-kert történetére vonatkozó adatokat kutattam, ötlött szemembe az 1818-iki Magyar Kurir egy cikke, mely arról tudósít, hogy Cserey Farkas épen azon a helyen, hol kertjében egy szőlőlevelű Kitaibel-füve van, Kitaibel érdemeinek megtisztelése végett egy emlékkövet állított fel a nagy magyar botanikus munkásságát méltató felirattal.² Már akkor meg lehetett, a kegyeletnek hazánkban az akkori időkben oly ritka megnyilvánulása is azt a meggyőződést ébresztette bennem, hogy a nemes tett mögött egy finom lelkű, a tudományért lelkesedni és tenni tudó férfiú kell hogy álljon. Kazinczy Ferenc levelezésének áttanulmányozása után tényleg egy, a francia felvilágosodás eszméinek hatása alatt álló, a kölcsönös megértést kereső, az egyetemes emberiért rajongó, de amellet forró nemzeti érzésű, irodalmilag művelt, nemes eszméktől hevített, nagy koncepciójú, tennivágyó, áldozatkész, különösen a botanikáért lelkesedő jellem bontakozott ki előttem. Sajnos, az akkori idők sok nagy gondolkodójának tragikuma őt is elérte: eszméit nem

¹ II. közl. I. Bot. Közl. XIII. 1916. 66 l.

² Gombocz E.: A pesti egyet. bot. kert tört. 1914. p. 86.